

Etyka. Etyka prawa. Etyka prawnicza

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Słowo wstępne

Tom poświęcony etyce, etyce prawa i etyce prawniczej odzwierciedla tylko pewną powszechną tendencję występującą we współczesnym prawoznawstwie – kwestia relacji pomiędzy prawem i etyką, a właściwie szerzej – pomiędzy prawem i wartościami, pochłania wprawdzie, co zrozumiałe, przede wszystkim teoretyków i filozofów prawa, ale pojawia się także w licznych publikacjach poświęconych zarówno poszczególnym gałęziom prawa/dogmatykom prawniczym, jak i węższym subdyscyplinom czy niekiedy wręcz konkretnym instytucjom i normom. Typową egzemplifikacją tego zjawiska może być wydane parę lat temu obszernie dwutomowe opracowanie aksjologii prawa administracyjnego¹, ale takich przykładów jest przecież znacznie więcej, w bardzo różnych obszarach i na jeszcze wyższym poziomie szczegółowości – od np. aksjologii praw człowieka² aż po np. aksjologię prawa zamówień publicznych³. Prawoznawstwa nie da się bowiem aksjologicznie zneutralizować⁴, ponieważ związek prawa z wartościami ma charakter pierwotny, odwieczny, konieczny i immanentny.

Niezależnie od tego wzmożonym zainteresowaniem w polskiej literaturze prawniczej cieszy się także w ostatnich latach etyka prawnicza i to zarówno *in genere*, jak i w odniesieniu do poszczególnych zawodów prawniczych *in specie*⁵. To zrozumiałe – głównymi podmiotami realizu-

¹ J. Zimmermann (red.), *Aksjologia prawa administracyjnego*, t. I–II, Warszawa 2017.

² Zob. np. J. Zajadło, *Jaka aksjologia praw człowieka?*, *Państwo i Prawo* 2019, z. 11, s. 3–29.

³ Zob. np. P. Nowicki, *Aksjologia prawa zamówień publicznych. Pomiedzy efektywnością ekonomiczną a instrumentalizacją*, Toruń 2019.

⁴ K. Pałeczki (red.), *Neutralization of Values in Law*, Warszawa 2013.

⁵ H. Izdebski, P. Skuczyński, *Etyka zawodów prawniczych. Etyka prawnicza*, Warszawa 2006; P. Skuczyński, S. Sykuna (red.), *Leksykon etyki prawniczej. 100 podstawowych pojęć*, Warszawa 2013; P. Skuczyński, *Etyka adwokatów i radców prawnych*, Warszawa 2016; H. Izdebski, T. Barankiewicz, I. Bogucka, T. Chauvin, D. Długosz, B. Przywora, P. Skuczyński, S. Sykuna, *Etyka urzędnicza i etyka służby publicznej*, [w:] R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel (red.), *System Prawa Administracyjnego*, t. 13, Warszawa 2016; S. Sykuna (red.), *Etyka prawnicza. Zagadnienia podstawowe*, Warszawa 2018.

jącymi wartości ucieleśnione w prawie w procesie jego tworzenia, stosowania, wykładni, obowiązywania i przestrzegania są przede wszystkim prawnicy. Jeśli mają to jednak robić we właściwy sposób, to sami muszą najpierw określić, jakie powinny być etyczne standardy ich profesji i następnie wyjaśnić, dlaczego są zobligowani do postępowania w zgodzie z nimi. W tym sensie etyka prawnicza nie jest wartością samą w sobie, jest wtórna i subsydiarna wobec etyki, lub szerzej – aksjologii prawa.

Niniejsza publikacja ma na celu przybliżenie Czytelnikowi podstawowych zagadnień z zakresu etyki, etyki prawa oraz etyki prawniczej i to dokładnie w tej sekwencji – zrozumienie istoty etyki prawa i etyki prawniczej wymaga wprzód wyjaśnienia, czy jest sama etyka i jakie są jej podstawowe pojęcia i teorie. Naszym zamiarem nie było jednak kompleksowe przedstawienie problematyki wskazanych powyżej dyscyplin. Staraliśmy się bardziej uwypuklić najważniejsze kwestie omawiane współcześnie w dyskusji na ich temat. Dodatkowo chcieliśmy, aby Czytelnik miał możliwość zauważenia wzajemnych relacji między tymi dyscyplinami. Dlatego też w pierwszej kolejności zaprezentowaliśmy podstawowe informacje z etyki w ogóle jako dyscypliny filozoficznej, z której czerpie zarówno etyka prawa, jak i etyka prawnicza. Następnie w drugiej części rozszerzyliśmy pole naszych zainteresowań poza pole czystej etyki prawa w kierunku roli wartości w prawie w ogóle, *ergo* – w kierunku aksjologii prawa. Etyka prawa odgrywa wprawdzie tutaj rolę dominującą, ale jednocześnie nie jedyną. Ostatecznie chodzi więc o rolę wartości w prawie w ogóle, w tym także, ale nie tylko, o rolę wartości moralnych/etycznych. Trzymając się jednak pewnej konwencji terminologicznej, tę część książki zatytułowaliśmy wprawdzie „etyka prawa”, ale zasadniczo chodziło nam o prezentację nieco szerszej perspektywy, czyli „aksjologii prawa”. Jako ostatnią zaprezentowaliśmy etykę prawniczą. W tym przypadku postanowiliśmy określić jej istotę poprzez odniesienie do przedmiotu jej zainteresowania oraz wskazać na podstawowe zasady, którymi powinni kierować się przedstawiciele poszczególnych zawodów prawniczych.

Sebastian Sykuna
Natasza Szutta
Jerzy Zajadło

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl